

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Антикорупційний комплаєнс в господарській діяльності компаній»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Антикорупційний комплаєнс в господарській діяльності компаній» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 12 с.

Розробник:

Сметаніна Наталія Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 30 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
(протокол № 14 від 10 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Головкін Богдан Миколайович,
доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Антикорупційний комплаєнс в господарській діяльності компаній
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Сметаніна Наталія Володимирівна, асистентка кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права, к.ю.н., доцентка
Контактний телефон	(057)7049262
E-mail	n.v.smetanina@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://us02web.zoom.us/j/4187554661

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається інститут антикорупційного комплаєнсу в господарській діяльності компаній, розуміння його механізмів, правил і процедур. Аналізується зміст і значення принципів антикорупційного комплаєнсу в господарській діяльності компаній. Окреслюється коло суб'єктів антикорупційного комплаєнсу в господарській діяльності компаній, встановлюються їх повноваження. Послідовно розглядається порядок підготовки антикорупційної програми юридичної особи, а також аналізуються особливості діяльності уповноваженого з питань запобігання корупції.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань про правове регулювання політики, правил і процедур антикорупційного комплаєнсу в господарській діяльності компаній, порядок підготовки антикорупційної програми юридичної особи, вивчення зарубіжного досвіду антикорупційного комплаєнсу, вироблення основних умінь і навичок застосування процедур антикорупційного комплаєнсу в господарській діяльності компаній, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- застосування положень Закону України «Про запобігання корупції» з урахуванням особливостей заходів запобігання корупції у приватній сфері;
- виявлення корупційних ризиків в господарській діяльності компаній;
- формування навичок складання антикорупційних програм юридичних осіб приватного права;
- вивчення особливостей потенційного і реального конфлікту інтересів у діяльності суб'єктів господарювання приватного сектору;
- ознайомлення із діяльністю антикорупційного підрозділу підприємств.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: кримінальне право, адміністративне право, цивільне право, господарське право.

Кореквізити: приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, порівняльне правознавство, професійна відповідальність правника.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Демонструвати та застосовувати знання нормативних актів щодо запобігання корупції у практиці юридичних осіб приватного права.

РН НД 2. Організовувати та управляти проектами із запобігання корупції у приватній сфері.

РН НД 3. Застосовувати електронні ресурси для пошуку інформації антикорупційної діяльності юридичних осіб приватного права.

РН НД 4. Здійснювати внутрішній антикорупційний аудит юридичних осіб приватного права.

РН НД 5. Аналізувати інформацію щодо корупціогенних чинників в

діяльності юридичних осіб приватної сфери.

РН НД 6. Застосовувати та інтерпретувати методику оцінки корупційних ризиків у діяльності юридичних осіб приватної сфери.

РН НД 7. Створювати та характеризувати карти корупційних ризиків підприємств приватної сфери.

РН НД 8. Розробляти та впроваджувати заходи усунення корупційних ризиків суб'єктів господарювання приватного сектору.

РН НД 9. Прогнозувати ймовірні загрози виникнення корупційних ризиків у діяльності суб'єктів господарювання приватного сектору.

РН НД 10. Виявляти потенційні та реальні конфлікти інтересів у приватній сфері.

РН НД 11. Розробляти антикорупційні програми підприємств у приватній сфері.

РН НД 12. Розуміти та визначати обов'язки Уповноваженого підприємства із реалізації програми запобігання корупції у приватній сфері.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Предмет і система антикорупційного комплаєнсу	Предмет і система антикорупційного комплаєнсу	8
2	Формування та реалізація антикорупційної політики у приватній сфері	Формування та реалізація антикорупційної політики у приватній сфері	
3	Особливості реалізації антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	Особливості реалізації антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	8
4	Антикорупційна програма підприємства приватного сектору	Антикорупційна програма підприємства приватного сектору	8

5	Діяльність комплаєнс-офіцера на підприємстві	Діяльність комплаєнс-офіцера на підприємстві	8
6	Обмеження щодо використання повноважень у сфері антикорупційного комплаєнсу	Обмеження щодо використання повноважень у сфері антикорупційного комплаєнсу	8
7	Особливості запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у приватній сфері	Особливості запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у приватній сфері	8
8	Правила етичної поведінки на підприємствах приватної сфери	Правила етичної поведінки на підприємствах приватної сфери	8
9	Механізми захисту викривачів корупції на підприємствах приватної сфери	Механізми захисту викривачів корупції на підприємствах приватної сфери	8
10	Міжнародний досвід заходів антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	Міжнародний досвід заходів антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Предмет і система антикорупційного комплаєнсу. Особливості реалізації антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	Предмет і система антикорупційного комплаєнсу. Особливості реалізації антикорупційного комплаєнсу у діяльності юридичних осіб приватного права	110
2	Антикорупційна програма підприємства приватного сектору	Антикорупційна програма підприємства приватного сектору. Діяльність комплаєнс-офіцера на підприємстві	
3	Діяльність комплаєнс-офіцера на підприємстві	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- Підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
 - опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
 - робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
 - виконання практичних завдань, самотестування;
 - написання есе та рефератів;
 - підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
 - участь у конкурсах студентських наукових праць;
 - підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Антикорупційний комплаєнс в господарській діяльності компаній» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.
2. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
4. Типова антикорупційна програма юридичної особи: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції 02.03.2017 № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-17#Text>.

5. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
6. Стамбульський план дій з боротьби проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04#Text.
7. Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_144#Text.
8. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
9. Міжамериканська конвенція проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_089#Text.

Література

Основна література

1. Міжнародний стандарт ISO 37001:2016. URL: <https://iso-management.com/wp-content/uploads/2019/10/ISO-37001-2016.pdf>.
2. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія / Б. М. Головкін [та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Головкіна ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2020. 286 с.
3. Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.
4. Головкін Б. М. Про корупцію в приватному секторі. *Часопис Київського університету права*. 2020 № 4. С. 347-354.
5. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 254–260.
6. Новіков О. В. Сучасний стан та тенденції розвитку корупції у приватному секторі. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 67. С. 65–71.
7. Сметаніна Н. В. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства. *Право і суспільство*. 2017. № 4, ч. 2. С. 162–165.

8. Сметаніна Н. В., Попова Д. І. Значення впровадження комплаєнс-програм для зростання прозорості українського бізнесу. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 3. С. 266–269.

9. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції. Харків: ТОВ «Вид-во права людини», 2017. 176 с.

10. Машлякевич Д. С. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні : моногр. / Д. С. Машлякевич, О. М. Литвинов ; Кримінол. асоц. України. Харків : В деле, 2016. 260 с.

Додаткова література

1. Сметаніна Н. В., Коновалова І. О. Міжнародний досвід захисту викривачів корупції. *Право і суспільство*. 2018. № 3, ч. 2. С. 236–241.

2. Сметаніна Н. В., Петрівна Л. С. Добросесність як одна із вимог реформування судової. *Право і суспільство*. 2018. № 6, ч. 2. С. 182–186.

3. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.

4. Олійник Д. О. Запобігання корупційним злочинам, що вчиняються при здійсненні митних процедур: монографія / наук. ред. Б. М. Головкін. Харків: Право, 2018. 200 с.

5. Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 188 с.

Інтернет-ресурси:

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції – <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/199-kafedra-kriminologii-ta-kriminalno-vikonavchogo-prava.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм

«Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Антикорупційний комплаєнс в господарській діяльності компаній» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів

для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34